

Analýza sociálnych vplyvov Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť (Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“)		
4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.		
Vede návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností? Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom? Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? (V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1 Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).		
4.1.1 Pozitívny vplyv		
a)		
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Vyhlásenie všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „VHZ“) s cieľom zabezpečiť bezpečnosť, pravidelnosť, kvalitu a cenu dodávok plynu odberateľom plynu v domácnostiach na rok 2023 predpokladá uloženie povinnosti dodávateľom plynu, aby pre odberateľov plynu v domácnostiach v jednotlivých tarifných triedach uplatnili maximálne ceny, stanovené Úradom pre reguláciu sieťových odvetví pre rok 2022 na základe vyhlášky ÚRSO č. 223/2016 Z.z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve, a navýšili variabilné sadzby takto určených maximálnych cien v jednotlivých tarifných triedach maximálne o 15%. Tento krok umožní zastropovanie navýšenia ceny za dodávku plynu domácnostiam na úrovni výrazne nižšej ako v prípade scenára bez zmeny politik. Návrh nevytvára osobitné podmienky pre zraniteľné skupiny domácností v porovnaní s ostatnými domácnosťami.
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Všetky domácnosti.
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Všetky domácnosti. Bez vyhlásenia VHZ a zastropovania navýšenia maximálnej ceny za dodávku plynu by sa podľa odhadov MHSR a ÚRSO koncová cena dodávky plynu pre domácnosti mohla vyšplhať zo 43,99 EUR (údaj bol dodaný ÚRSO) za MWh na viac ako 140 EUR za MWh, čo predstavuje vyše trojnásobok koncovkej maximálnej ceny za rok 2022.
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Jedná sa o odhady MH SR na na základe verejne dostupných informácií, rodinných účtov a údajov od ÚRSO.
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Pozitívny vplyv na všetky skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia skrz výrazné zníženie výdavkov na plyn v pomere k disponibilným príjmom.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Najnižší príjmový decil: Bez vyhlásenia VHZ a zastropovania navýšenia ceny za dodávku plynu domácnostiam by sa celkový podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch domácností vyšplhal z 3,1% v roku 2022 na vyše 9% v roku

2023. Odhady dopadov na všetky príjmové decily (náklady na plyn ako % z disponibilných príjmov) sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Príjmový decil	2022	2023 zastropovanie	2023 bez zmeny politik
1	3,1%	3,2%	9,1%
2	3,5%	3,7%	10,4%
3	3,0%	3,2%	9,0%
4	2,4%	2,5%	7,1%
5	2,6%	2,7%	7,7%
6	2,4%	2,5%	7,0%
7	2,1%	2,2%	6,1%
8	1,5%	1,5%	4,3%
9	1,5%	1,5%	4,4%
10	1,2%	1,2%	3,5%

Pri typických domácnostiach, ktoré využívajú plyn len na varenie by sa podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch mohol podľa odhadov MH SR vyšplhať z 0,3% v roku 2022 na takmer 0,9% v roku 2023 a typickým domácnostiam, ktoré využívajú plyn na varenie, kúrenie aj ohrev vody by sa tento podiel zvýšil z 14,14% v roku 2022 až na vyše 41,6%.

Odhady dopadov na všetky príjmové decily podľa štruktúry spotreby plynu sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Domácnosti, ktoré plynom len varia				Domácnosti, ktoré plynom varia, kúria a ohrievajú vodu			
Decil	2022	2023 strop	2023 NPC	Decil	2022	2023 strop	2023 NPC
1	0,30%	0,31%	0,88%	1	14,14%	14,72%	41,65%
2	0,21%	0,22%	0,63%	2	10,16%	10,58%	29,93%
3	0,18%	0,19%	0,53%	3	8,51%	8,87%	25,08%
4	0,15%	0,16%	0,45%	4	7,31%	7,61%	21,54%
5	0,13%	0,14%	0,39%	5	6,35%	6,62%	18,72%
6	0,12%	0,12%	0,35%	6	5,68%	5,92%	16,75%
7	0,11%	0,11%	0,31%	7	5,08%	5,29%	14,97%
8	0,10%	0,10%	0,29%	8	4,68%	4,87%	13,79%
9	0,09%	0,09%	0,26%	9	4,24%	4,42%	12,50%
10	0,07%	0,07%	0,21%	10	3,32%	3,46%	9,79%

Domácnosť s primárnym príjmom zo starobných dôchodkov:

Bez vyhlásenia VHZ a zastropovania navýšenia ceny za dodávku plynu domácnostiam by sa celkový podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch mohol podľa odhadov MH SR vyšplhať z 4% v roku 2022 na takmer 12% v roku 2023.

Pri typických domácnostiach, ktoré využívajú plyn len na varenie by sa podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch mohol vyšplhať z 0,44% v roku 2022 na vyše 1% v roku 2023 a typickým domácnostiam, ktoré využívajú plyn na varenie, kúrenie aj ohrev vody by sa tento podiel zvýšil z 20,74% v roku 2022 až na vyše 60%.

Domácnosť s primárnym príjmom z podpory v nezamestnanosti a/alebo dávok sociálnej pomoci:

Bez vyhlásenia VHZ a zastropovania navýšenia ceny za dodávku plynu domácnostiam by sa podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch mohol podľa odhadov MH SR vyšplhať z 2,8% v roku 2022 na takmer 9% v roku 2023.

Pri typických domácnostiach, ktoré využívajú plyn len na varenie by sa podiel výdavkov na plyn na disponibilných príjmoch mohol vyšplhať z takmer 1% v roku 2022 na takmer 3% v roku 2023 a typickým domácnostiam, ktoré využívajú plyn na varenie, kúrenie aj ohrev vody by sa tento podiel zvýšil z 46,65% v roku 2022 až na vyše 140%.

l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Kvantifikácie boli robené pre typické domácnosti. Odhad počtu domácností v jednotlivých kategóriách MH SR k dispozícii nemá, z toho dôvodu MH SR nie schopné exaktne vyčíslieť dopady.
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Žiadne negatívne vplyvy
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Žiadne negatívne vplyvy
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

a) Rozumie sa najmä na prístup k: - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaní, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaníu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým).	Návrh výrazne zlepšuje prístup k cenovo dostupnému plynu na varenie, ohrev vody a kúrenie (čo je kategória bývanie a súvisiace základné komunálne služby) pre obyvateľov, ktorí žijú v domácnostiach v porovnaní so scenárom bez zmien politik.
b) Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.	
c) Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.: - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia	Návrh výrazne zlepšuje situáciu pre všetky uvedené skupiny obyvateľstva, ktoré žijú v domácnostiach.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí.	
Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	Bez vplyvov
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností: Bez vplyvov
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné: Bez vplyvov
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a pod. Bez vplyvov
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovňovania ekonomickej nezávislosti, - zosúladienie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácejmu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života. Bez vplyvov

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.
V prípade kladnej odpovede pripojte odôvodnenie v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Nie.
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Nie.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Nie.
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	Nie.
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Nie.
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Nie.